

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 fr.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Védsszövelség a sztrájk ellen.

Kolozsvár, május 3.

Szegeden gyáriparosok körében mozgalom indult meg egy olyan szövetség létesítésére, mely lehetlenné tenné jövőben az ipari munkások sztrájkját.

Az eszme az ország sajtójában mindenütt meleg fogadtatásra és méltatásra talált.

Védőfalat kell ezen nemzeti csapás ellen állítani: ebben a zavartalan, békességes munkát óhajtó nemzettel együtt a politikuskok és a sajtó egyértelműen egyetért.

A nyilvánosságra jutott szegedi akciót elismeréssel méltatjuk mi is és megegyezünk abban, hogy az eszme egy élénken igényelt reformot van hivatva létesíteni abban a viszonyban, a mely a munkaadót és munkást a tapintatos körülmények folytán egymással szemközt inkább ellenfelek, sem, mint szövetségesek színében tüntetik föl.

A védelem helyes útjára lépnek ilyen elmérgesedett, szomorú viszonyok közt a szegedi munkások, a midőn erős frontot csinálnak a jóhiszemű munkásokat felbujtó és azoknak filléreirei elősködő demagógok és izgatók ellen és szövetséget kötnek avégből, hogy egyszer és mindenkorra lehetlenné tegyék a szociálista izgatásokból származó munkamegzavarásokat, a melyeknek súlyos kárát vallják nemcsak a munkaadók, hanem még inkább maguk a szerencsétlen félrevezetett munkások.

A munkaadók szembe állnak végre ezzel a nekivadult állapotnak és szövetségbe való állásuk hivatva lesz leszámolni a pusztító sztrájkokkal, amit feltétlenül helyesel az ország közvéleménye, amelynek békéjét szintén sokszor felzaklatják a munkás-zajongások.

A sztrájk, — mint ezt a munkásoknak maguknak is gyakran van szomorú alkalmuk tapasztalni, nagyon is kétélű fegyver. Jogosultsága egyáltalán nincsen. A célok, amelyek elérni vélnék a munkások, lehetnek esetleg indokoltak, de legtöbbször nem gyakorlatiak. Nincs az a cél, amely a méltatlan eszközt

szentesitené, tehát nem szentesíti a sztrájkot sem, amely a munkást magát is megvérsi. Vajjon mit szólnának a munkások, ha egyszer a munkaadók kezdenék meg a sztrájkot? Azt kiáltanák, hogy ez ember-telenség és segítségül hívnák a közvéleményt, a társadalmat, a hatóságokat.

A sztrájk tehát nem is igazságos, nem is méltó fegyver: mert alattomos és erőszakos. Itt van tehát az ideje, e felzaklatott országban, hogy a sztrájk-veszedelmek ellen erősen védekezzünk. Állást kell foglalni minden vonalon a sztrájkkal szemben, amely kivétel nélkül — mint a példákól is sűrűn tapasztaljuk — a munkások filléreirei elősködő apostolok lelketlen izgatásainak eredménye. Megnyugvással látjuk, hogy az ez irányban támadt szegedi mozgalom országos visszhangra talált: helyeslik a munkaadók erőes védelmét.

Németségban, sőt a drága szomszéd Ausztriában is, hadat üzentek már régebben ily módon a munkaadók a sztrájk-veszedelmek. És pedig — főként Németségban — eredményesen.

A sztrájkot a józan szociálista tanok se igazolják. Ott van a zombori szociálista párt magatartása. A zombori szociálista pártvezetőség nyíltan, a nyilvánosság előtt állást foglalt a sztrájkok ellen.

Egy nyilatkozatban megtagadott a sztrájkokkal minden közösséget.

A becsületes szociálisták ilyen igaztalan nemzetrontó fegyverekkel nem keresi az igazat. A sztrájk mindig erőszakot jelent, az erőszak mindig törvénytelen, ami egy jogállam rendjében meg nem tűrhető.

Le kell tehát törni a sztrájkot a munkaadók országos védekezésével és szövetségével és ennek a védelemnek maguknak a munkásoknak épp olyan hasznuk lesz, mint a munkaadóknak.

Csupán a békés munkát háborúgató és a munkásnép kisarcolt filléreirei elősködő dologtalan izgatók pusztulnak el. És ha ezek elpusztulnak! béke lesz a munkaadó és munkás között.

A kluburalom.

Írta: Hentaller Lajos orsz. képviselő.

Hirtelen, váratlanul zárta be a múlt héten a miniszterelnök a képviselőház második ülésszakát. Mi volt az oka, mi nem? Ne keressük, ne kutassuk! Lehet, hogy a vasúti sztrájk ügyében indítandó ellenzéki akciót tartotta kellemetlennek. Ettől akart egyelőre szabadulni. Lehet, hogy a vasutasokat akarta előbb ráncba szedni s ez könnyebben, simábban megy így, parlamentti ellenőrzés nélkül.

Hiszen utóvégre is Tisza István elmondta a parlament elnapolására vonatkozó nézetét, véleményét s teendő intézkedéseit a szabadelvű klubban, rögtön a képviselőház bezárása után.

Tehát a magyar alkotmányban újabb a klub az, a mi Ausztriában a 14. szakasz, melyet köznyelven császárparagrafusnak neveznek. Mrt igen természetesen, hogy a Lloyd-épületbeli bagolyfészek lakói rádió örömmel „Hoche-oltak, akarom mondani, helyeselték Tisza István minden szavát.

Ebből a körülményből két következtetést vonhatunk le.

Először, hogy jövőben a kormány minden tényleg, helyes avagy helytelen cselekedetének és intézkedésének tulajdonképeni kendőzője a szabadelvű klub leend. Másodszor, hogy a „Lex Tisza II.” minden előleges funkcióitól nélkül tényleg életbe lépett és működik.

Jövőben tehát a kormányok — nem csak a jelenlegiről beszélünk — hanem egyáltalán kormányokról — ha jövőben a kormányok kellemetlen helyzetbe találnak jutni, ha parlamentti ellenőrzés terhükre van, akkor minden tétovázás nélkül elnapolják vagy bezárják a Ház ülésszakát és jelentést tesznek pártjuknak a klubban.

Mit tehet ezzel szemben a jogerzés? Éppen semmit.

Ma még van névleges parlamentarizmus. A nép egy része még bízik az alkotmányban. A magyar nép csendes vérű, nyugodt természetű. A nagy zöm nem hajlandó a zavargásokra. Ha baj, kihágás, viszály, törvényellenesség történik, beéri a megbízható bírói vizsgálattal. A felelősséget, rendtelenséget és zavargást, mint mondtam, nem szereti. Sőt irtózik tőle. De mindez csak addig van, addig lehet így, a meddig az alkotmányban, az alkotmányos parlamentben megbízhat.

Vajon így lesz-e, így marad-e akkor is, ha e hite megrendül? Ha látja, hogy a parlament súlypontját a kormány tényleg áthelyezte a szabadelvű-klubba? Akkor, ha a képviselőház tekintélyét teljesen semmivé teszi s kimondja, hogy a voltaképeni nemzeti akarat végrehajtó-közege nem a képviselőház, hanem a szabadelvűklub? Ha kiáltja, hogy Magyarországot a Lloyd klub kormányozza, s hogy tényleg a szabadelvűklub áll, és adózik Magyarország millió és millió polgára?

Nagy, végzetes szerencsétlenség az bármely országra, vagy nemzetre, ha egyes

nem törvényes testületek oly rémitő és jogtalan uralmat kaparítottak kezeikbe, a minő ma a szabadelvűklub hatásköre.

Ilyen hatalma volt a nagy francia forradalomban előbb a Girondisták, majd a Jakobinusok klubjának. Ily hatalmat ragadott magához a szerencsétlen 1870-71-iki francia-porosz hádjárat után a párisi commune. Elismerem, hogy az esetek nem teljesen hasonlóak. Itt felülről adják meg a klubnak a kiváltságos, legnagyobb hatalmat.

Nálunk a kluburalom éltető lelke a miniszterelnök és a kormány. Pedig a szabadelvűpárt magában véve nem más, mint társadalmi szórakozóhely. A szabadelvű klubnak rendes viszonyok között nem lehet több hatalma és joga, mint más társaságoké. Teszem fel, mint a nemzeti és országos kaszinóknak, a Sashörnek, a lipóti és erzsébetvárosi nagy demokrata-köröknek. Ha így nem lenne, akkor egy renitens főrendiház bezárása esetén a Nemzeti kaszinóba kellene Tiszának jelentenie.

Es ennek dacára, amióta Tisza István a pártklubban s nem a törvényhozás termében tette meg miniszterelnöki jelentését, azóta a szabadelvűklub törvényhozási jogokkal van felruházva, mert főparlamenttá lett előléptetve. A parlamentből ide menekült a kormány s a szabadelvűklub tagjai fedezték a hátát. A főrendiház renitenciája esetén fedezné a Nemzeti kaszinó.

Es miért történt e színjáték is? Mert nálunk ma még van az anyagi jólétnek némi maradványa, van még a nemzeti jogoknak némi foszlánya. Anyai, amennyit a kiegyezés 36 sovány esztendeje meghagyott.

A kluburalomnak most a foszlányok, a rongcsok is áldozatul esnek. Nyíltan nem valljuk be, mi a céljuk, mit terveznek? hanem véghez viszik. Ez a cél pedig nem lehet más, mint Magyarországot lassanként a kluburalom és kormányzati abszolutizmus alá hajtani.

Ennek az előszélét érezzük! Mert valljuk be nyíltan, akár bízik még valaki alkotmányunkban, akár nem, ezután komolyan nem mondhatjuk, hogy van alkotmányunk.

Igaz, hogy Caraffa hóhérai még nem működnek, se Haynau nem pacifikál. Bach, Schmerling, Pálffy Móricz és Benedek sem uralkodnak. De az bizonyos, hogy Magyarország a szabadelvű klub kuszóba előtt hever.

No hát ideje lesz ezzel a klub zsarnoksággal jövőben kissé bővebben foglalkozni. Ideje lesz oda működni, hogy a klub zsarnokság mielőtt véget érjen. Véget kell vetni a klub uralomnak pártkülömbőség nélkül a hódító tibi, cras mihi elvénél fogva. Hosszu évtizedek tapasztalatai azt érezték meg bennem, hogy Magyarország alkotmányának a ferde irányban vezetett politikai kiüblöt lesz a megölője.

Es ezért igyekezzünk véget vetni a klub uralomnak, mert a klub uralom nem más, mint egy újfajta kamarilla abszolutizmusa.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 2., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyiltér megállapodás szerint.

Kedd, május 3.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, máj. 2.

Budapestre a mai napon a következő táviratok érkeztek:

Tokió, május 2.

(Reuter.) Pozsoja tengernagy jelenti: Az ágyunaszádok április 29-én a Jalu torkolatánál lőttek az oroszokra, kik a tüzet nem viszonozták. Később Sandomonál egy kis hajókból álló egy ágyus flotilla tüzeit egy 150 főnyi ellenséges csapatra. Az oroszok számos sebesült hátrahagyásával a hegyekbe vonultak vissza. A japánoknak nem volt veszteségük.

Pétervá, május 2.

Hivatalos. A vezérkarnak a Jalu melletti 29-iki és 30-iki események menetéről szóló jelentése még a következőket tartalmazza: Április 29-én délelőtt 10 órakor 1500 főnyi gyalogságból álló 12 ágyus japán csapat megkezdte az átvonulást Ambichenél és Sogokundenél, a Jalu torkolatánál. Ambichenél kis orosz csapat állott Guszev ezredes vezénylete alatt. Két hal ágyúból álló japán üteg szakadatlan tüzelése közben Guszev vissza vonult, miközben négyen megsebesültek és maga a parancsnok is megsebesült a fején és bal karján. Hegyi ütegek a nagy távolság miatt nem lőhettek vissza. Erre a csapat megerősítéseket kapott azzal a parancssal, hogy a japánokat űzze vissza a Jalu folyónál. Micsenko tábornok azt jelenti, hogy a japán hajó április 29-én a Jalu torkolatától kezdtek tüzelni csapatainkra.

A lövöldözés husz percig tartott, de kárt nem okozott. Inkauban minden csendes. Április 30-án a japánok délelőtt 10 óráról délután 5 ig tüzeltek Jalu balparti ütegeiből Midenicsongi állásainkra. Ütegeink 24 tábori ágyúból 12 tizenkét centiméteres ágyúból állottak, melyeket a sáncok között kitűnően álcázva állítottak fel. Csapatunk kitartottak kiütlenségek állásaikban.

Ugyanaznap reggelén a japánok Szindagunál átlettek a Jalt, megtámadták Kuzan falunál felállított csapatainkat és megkerülték azoknak balszárnáját. A japán hadi-erő jelentékei tulsyga következtében csapatunknak vissza kellett vonulnia a Kuzan falu melletti állásra. Kiütlén csöngött a következő veszteségeink voltak: elesett Kaka-halov ezredes, Mahler alezredes, a 6. tüzérdandár parancsnoka fején súlyosan megsebesült. Megsebesültek még Mester ezredes, Vorobiev kapitány, Szopojnikov másodosztályú százados, Filadolfov hadnagy, Akroszenko, a második utazásszolgálai másodosztályú százados. Kuzan mellett Antropov 2. ezredbeli hadnagy szenvedett súlyos sérülést fején.

A legénység sebesültjeit és halottait nem állapították meg még pontosan, csak Kuzánál, hol hárman meghaltak és 19-en megsebesültek.

TÁRCA.

Osztokodás.*

Írta: Thury Zoltán.

Jóval éjjel után még publikum volt a kocsmában. Közönséges szegény nép, de jó mulató, a ki nem törődik a garassal, ha még szó van egy-két pohár borról. És a mint ez már faluhelyen szokásos, a nagy szobában vegyesen ültek az urak, a félig urak és az egészen parasztok, részben vörösrre, részben szürkére terített asztalok mellett.

A sarokban fészálomalt a banda. A bőgő háta volt a háttér, a mibe belehajoltak és amiből kidobták a felső testüket a kuncogva folytatott, halk, itt-ott fűsítő veszekedésben. Két petróleum-lámpáról bűdös olaj csepegett a padlóra s mivelhogy már kitelt az ütejük, fűstől fogott, sercegett bennük a kanóc. Mindenféle beszélgetések folytak. Az uraké hangos volt, a harangozó, a kisbíró és a szolgabírósi hajdu inkább csak árnyaló hallgatgatózt, a parasztok pedig lassu, monoton elbeszéléseken mulattak, a mikbe egyik-másik úgy belekezdett, hogy alig tudott kijutni belőle. A szörnyű fűstben ide-oda tötyögött egy roppant vastag asszony a borral, pálinkával.

Megnyílt az ajtó és különös formájú kis emberke jött be. Roppant nagy csizma látyógott a lábain s szűk nadrágba meg sok gombu zekébe volt bujtatva az egész ember. Tántorgott, talán mert már mászott ivott, esetleg azonban inkább a fáradság miatt. Sáros volt bokáig. Kívülről jött, a város felől. A falu tudniillik tele van hordva kavicssal — s remeggett és erősen rátaaszakodott a botjára, a mig az ajtóban állva körülnézett, hogy kik is vannak hát itt voltaképen. Az urak felé illedelmesen

köszönt, a parasztoknak is mondott valamit s aztán leült a harangozóékhoz. A vastag asszony kérdés nélkül vitte neki a bort egy hosszonyaku, homályos üvegben s vastag, husos tenyerével a hátára legyintett. A többi embernek fel se tűnt valami tulságosan az, hogy az új vendég ki van kissé fordítva a valóságból. Vagy talán ki se volt forgatva.... Egyáltalában valami bolondos forma ember lehetett. Mindenki kötekedve beszélt vele s ha felfortyant, hát lemosolygott s kivárták, a mig magában lecsendesedik.

— Honnan jössz, Feri? kérdezte a hajdu. — Talán a tagban jártál, hogy ugy öszemaszaltotad magad....

A tag viccszamba ment, mert volt, volt hajdanában Ferinek sok földje, hanem kipörölte belőle a sógora. Az egyik házat is elvették tőle az ügyvédek s most egy kis bőségesen éldegél, meg azon a néhány holdon, amiről semmiképen se sikerült bebizonyítani, hogy nem az övé. Így a gazdaságban azonban elég értelmes ember, sőt tanulatnának tőle sokan, akik bölcsőbbnek tartják magukat ő nála. Máskülönbön azonban hóborios és a sógor az, aki megbolondította. Attól fél, hogy jön és kirángat alóla mindent, amint hogy meg is tenné szívesen a sógor, ha módjában állana. Tehát a tag, ami nincs, abban járt a Feri....

— Nem, nem, tag nincs. Tudod jól, hogy nincs, hát minek bántasz vele. Tömböcz elvette, ami volt. Elvett mindent.

— Meg is veri az Isten.

— Dehogyan veri. Hirtelen felugrott s kimeresztett szemekkel bámult az ajtóra. Ahogy visszafordult a többihez, azok is elképpredre bámultak rá. Még az ilyes árnyalatok megkülönböztetésében járatanabb falusi szemeknek is feltűnt, hogy milyen iszonyatosan elszáppadt az arca. Suttogva kérdezte: — Nem halljátok?

— Mit?

— Hogy hogyan vonít....

— Mi?

— Tömböcz.

Az emberek egy-némelyike mosolygott,

mások azonban behúzták a fejüket a vállaik közé s ugy bámultak rá az emberre.

— Minek vonítaná?

Feri, Kis Feri, a kinek a Juliánna nővére férjezett Tömböczné, még egy kicsit az ajtó felé hallgatgatózt, aztán leült és sürűn ivott és csupa hosszú kortyot. Az arca azonban vértelen maradt s a szemeiben is láz égett csak. Remegett is. Érezni lehetett az ócska padlón, a mi táncot járt a lábai alatt.

— Hát — mondta — én nem voltam a tagban. Tag nincs. Hanem benn voltam Rimanócon négy hizott kocával.

— Meglátogattad a sógort?

— Nem, nem szoktam. Hanem láttam, hogy a passzusokat írta. Irnok ember, városi ember, alkalmazott ember. Sandított is felém. Láttam, hogy a papiros mellett a hízokat is mustrálja. — No, — mondom, persze csak ugy magamban, mert vele nem beszéllek, — ezek legalább az enyiemek. A mit kapok éretttük, az is az enyém. Beiszom, de a Tömböcz meg a Tömböczné nem lát belőle egy garast se. Magára gondoltam, mondtam a vastag asszonynak, a ki éppen mellette ment el. Magára, hogy inkább a magáé legyen borban.... Aztán jött egyik is, másik is, iérték is, meg nem is, a mérsárosok mostanig nagyon tartják magukat s inkább csak ugy dőlfel mennék ki a piacra, szóval hát már azt hittem, hogy hazahajtom a hizókat.

Azonközben valami gyereket beküldtem egy ital borért a sáorba, a ház mellé, miben a passzust írják régy ablakban is s nem igen takargattam a sógor előtt, hogy iszom. Hát iszik, aki nen sajnálja. Iszik biz az... Dél felé valami új formájú asszony jött, hogy azt mondja m az ára s ha nem drágállanám, hát ő megvezi a disznót. Azonban hát drága volt neki mégis. Aztán egy másik jött, egy ur s azzal azután megállapodott. Száznyolcvanféle forintot fizetett. Tizenhét tizedt meg két östöt. Aztán meg két ezüstöt. Ez van belőle.

Kiveti a mellényzsebből két ezüstforintost s maga elé tette az asztalra. Egy

kicsit nézte s aztán letörölte a homlokáról a verejtéket. Azonban újra kifényesedett az arca. Viz csurgott le róla s zihált a melle.... Nem hitva föl az érdeklődést szóval arra, amit még el akart mondani, de már is rajta csöngött mindenkinek a szeme s az urak asztaltól is ájtotték páran, hogy hallgassák. Persze nem ültek le.

— És most jön a borzasztó. Ha még élek s ha fogom ezt a poharat, s ha iszom belőle — mindjárt ivott is — hát az az Istennek olyan csodája, amit be kell írni a könyvekbe. Hát — a mint mondtam — a sógor jól megnézett. Én is visszazétem. Ez a becs let se tisztátalanabb, mint az övé. Aztán sz urral az ő ablakához mentünk, hogy egye a méreg. Elte is. Láttam. A pénz a zsebemben, hát csak mutattam rajta. Aztán még benéztem erre arra s estefelé megindultam. A tájban, ahogy hát mi már szoktunk megindulni. Egy kicsit fújt a szél. Gálacs mellett esett is, de nem éppen nagyon, csakhogy mindig szembe fujta a szél a vizet meg a havat. Hideg is volt. Mondtam magamban, mondtam, — hogy ha már így olvad, hát engedhetne az idő, azért azonban csak jöttem szaporán. Közben elhajtott mellettem Peles Józsi.

Nem mondtam, hogy ültek föl, hát csak jöttem. Idébb aztán csunyán kavargott a hó. No no, nem január az idő, de hát azért csak kavargott. Aztán még szaporábban indultam meg. Ez a vásár olyan vásár volt, hogy alig volt benne ember. Köröskörül senki. — Lenn az ormódi dobogón egy lélek se.

... Még valami bolond farkas elem áll, gondoltam, aztán...

Hát elem is állott.

Előbb csak hallottam a becseki hágón is egyet, meg Szinge felől a másikat. Mintha beszélgettek volna. Ugy hallzott, hogy osztognak rajtam. Meg mintha méregettek volna, hogy mennyit nyomok a havon, ha rálépek, meg hogy testben, hogy mutatok... Végre is az egyik elhallgatott s a másik, a Szinge felől leiramodott a hágón. Épp nekem. No uram Isten, hát ebből mi lesz?

Megint ránézte a két ezüst pénzre s szomorúan bólongatott a fejével:

— Ennyi maradt!

— Hát mi az? Hát mondja, — sürgette az ur, a ki lábát föltéve az egyik székre, az elbeszélést figyelte.

— Nekem jött. No uram Isten....

— És aztán....

— Hát aztán előbb szembe állott.

Hátráltam, de hát borzasztóan meg voltam ijedve. Juliánna gonosz, Juliánna hitvány teremtes, hanem mégis ő jutott az eszembe. Én istenem, egy anya szült meg bennünket, hát ki legyen nekem az első, a mikor meg kell halni.... Hát mondtam, hogy megbeszéltem neki, ámbátor, hogy megsemm hittem, hogy igazán gondolom azt, a mit gondolok s hátráltam, mindig hátráltam.... Ezzel azonban nem sokat értem. A farkas jött utánam. Ugy tetszett nekem, mintha szaglászna erre, arra.... Azt mondják, hogy a kutyanak a testvére, hát épp olyan, csakhogy hát a kutya mégse csinál ilyesmit. Mert aztán nekem jött....

A kisemberke remegni kezdett. Előtte nem volt bor, hát a szolgabíró haszárja toltá eléje a maga üvegjét. Nagyt ivott belőle s aztán félreest a széknél. Meg kellett fogni, mert belevárgta volna a fejét a padló deszkájába. Zavarasban bámult körül s aztán vissza döngött a pillantása a két ezüst pénzre.

— Ez maradt, ez maradt, — mondtam.

— Hát aztán?

— Aztán, aztán feléje böktek egyszer az öklömmel s éreztem a szörét. Forogtam, ő meg körülöttem. Kereste, hogy hol vesse rá magát s arra megzörrent a zsebemben a gyufa. Mit csináljak.... Kihúztam a paklit, kezdetem gyujtogatni s mindig feléje dobtam. Azt mondják, hogy fél tőle. Hát el is ugrott, hanem mindig kevesebb volt a gyufám, már alig zörgött a skatulában vagy négy. Most már vagy éltünk, vagy összeharapja a torkom. Mindig a torkom járt az eszemben. Azt hiszem, hogy azt akarja megfogni. Ilyen halál még a kutyanak is rossz volna. Szegény kutyam.... Ez

Leszakadt párkányzat.

Egy nagy palota veszedelme.

— Express tudósítás. —

Kolozsvár, máj. 2.

Budapesti Gizella-tér 1. szám alatt lévő Haas-palotában tegnap délelőtti veszedelmes baleset történt. A harmadik emelet fölötti levő terméskő-párkányzatról körülbelül husz métermázsra leszakadt és három darabra törve ott maradt a kövezeten. Az esés oly erővel történt, hogy a rettenetes kőtömeg mély gödört ásott magának az aszfalton. Emberéletben csúszdás módon nem esett kár s bár a környéken hullámozott, sőtletett a tömeg, ott a baleset színlényén alig létezett két-három ember. Ezek közül egyik elájult, a másik kettőnek az ijedségen kívül semmi baja nem történt.

A baleset környékét természetesen egy pillanat alatt óriási tömeg vette körül, úgy, hogy rendőri kordonnak kellett fenntartania a forgalmat. Azután kijöttek a hatóság emberei is, mérnökök, rendőrök, a kik jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és körül bekerítették a Haas-palota egész járdáját.

A Haas-palotában nem most történt az első baleset. Nyolc év előtt Neoschil Antal gummiár-kereskedőre a Haas-palota ormárolt leestett egy nemzetszerű zászoló és agyonverte.

A holt embert eltemették, a hatóság pedig vizsgálatot indított, hogy ebben az esetben kit terhel a felelősség. Megállapították, hogy a lógó tömeg levő szög megalapult, úgy eshetett le a zászoló. Alkotói fogva, a palota gondnoka minden esztendőben megvizsgáltatta a párkányzatot s a föltötte levő szobrokat, hogy nincs-e veszedelme. A válasz rendszerint az volt, hogy minden rendben van. Tavaly Áprily János kőfaragó-mesteri hívták ki szemlére. A mester átkutatta az egész tetőzetet és egyik a párkányzatot álló nőszobornak lefűrészelte a karját. Azt mondta egyébként: nincs semmi baj, átvizsgált mindent.

A baleset tegnap reggel kilenc óra öt perckor történt. A párkányzatnak a középső részéről apró kődarabok kezdtek hullani, azután rettenetes ágyúdörgéshez hasonló robajjal egy husz métermázsra súlyos terméskő zuhant le a járdára. A rettenetes kő leereszkedése közvetlen közelében egy Weisz nevű öreg ur ment, s ki annyira megrejtent a szörnyű robbanástól, hogy elkezdett ide-oda futkosni, azután a járda széle összeesett és elájult. Ugy szállították haza a lakására.

A lezuhanással egyidőben még két ember volt a Haas-palota előtti járdán. Egy Kovács nevű telefonos és egy bankhivatalnok. Ennek a két embernek semmi baja nem történt.

A harmadik emelet negyedik számú lakásából, ahol Fehér Károly a Haas-cég budapesti megbízottja lakik, tegnap reggel rémült képpel szaladt egy kisfia a folyosóra. Beszélni alig tudott az ijedségtől kétségbeesetten újságolta a családtagoknak, hogy az égből egy fekete ember leest. Láttá az ablak előtt lezuhanni. A fekete ember az óriási párkánykő volt, amely épp, Fehérék ablaka fölött elhelyezkedő párkányból esett le. Esés közben érintette a második emeleten lévő északnemzeti biztosi társaság ablakpárkányát és abból is jódarabot leszakított.

A kódarab közvetlenül a Nemzeti pénzváltóbank előtt ért le a földre. A bank ajtója nyitva volt és a pénztároskisszony annyira megijedt a nagy robajtól, hogy egy csomó pénzt, a melylyel épp fizetni akart, kiejtette a kezéből.

Egy szemtanu, aki a Haas-palotában lakik és az eset alkalmából épp kinézett az

mind végigjárta a fejemet s kerestem valamit, amit még gyűjtőgassak. Addig világított neki, amíg tudok... Hát elkezdtem a bankokat égetni.

Az emberek felszisszentek. Az ur mormogott: — a teremtesít!

Annyi eszem még mindig volt, hogy tudtam, hogy belül raktam a csomóban az ötösöket s kívül a tízeset. Belülről húzgáltam ki a pénzt s a mikor az egyik végig égett, meggyújtottam vele a másikat... Ahogy fogott, készülődtem a halálra.

Ugyáltszik, nem lehet kikerülni. Közben ordítottam: — emberek! emberek! — s mindig gyújtottam a bankból. Egyszer aztán már csak kettő volt. — No még egy kicsit élünk. — Aztán egy. — Uram Isten... Aztán az is égni kezdett s körül a sötét, borzasztó éjszaka.

Néztek ki, hogy milyen, ámbátor, hogy idebenn a falun minden ház világított egy kicsit. — Hát aztán az is elfogyott. Tátott szájjal bámultak rá az emberek. Sokáig hallgatható volt még, nem mert volna senki kérdészködni. Ő pedig ült a széken összerokkva, érzéketlenül, s csak lassan, magától ébredt föl. Akkor is bámulva nézett körül, mintha meglepné a sok ember, s magában visszamenve a történet elejére és véges-végig átvéve újra az egészet, eljutott odáig, a mit még el kell mondania:

— A mikor már vége volt az utolsó pénzemnek, megfordult a farkas és azt mondta, de azt mondta, úgy hallottam, mint a hogy most az óra út: — egy, kettő, három... Hát azt mondta. — Ez a pénz se a tied, Feri. Elvettem. Neked már soha se lesz pénzed, Feri... Hát Tömböz volt. Hallom a hangját.

Az ur rántott egyet a vállán és ott hagyta. A többiek összebámoltak. A történet csakugyan érdekes... Feri pedig most már éppen csak szomorúan mosolygott:

— Soha se lesz. Nekem már soha se lesz.

ablakon, a következőképp mondta el a balesetet:

— Kilenc óra egy barátnőm ígérte, hogy eljön értem és megvár a házunk előtt. Én pont kilenckor kihajoltam a második emeleti ablakomból, de alig néztem ki néhány percig, egyszerre egy óriási fekete tömeg zuhant le előttem, ágyúdörgésszerű robajjal. Először azt hittem, hogy öngyilkos lett valaki, hogy a párkányzat egy része zuhant le.

Ugy emlékszem, a baleset alkalmával négy alakot láttam a ház előtti járdán. Egy öreg urat, aki elájult és töle néhány lépésre egy hölgyet és egy elegáns gavalért, hogy ezekre milyen hatással volt a robaj, arra már nem emlékszem. Annyit biztosan tudok, hogy a sarkj hordárgészre sem vette az egész dolgot. Tovább állt, fordult a sarkon, ki sem vette a pipát a szájából.

A palotát 1873-ban építette lovas Haas Fülöp. Az épi-ése valami Putzi nevű öreg ur volt, aki husz esztendő előtt halt meg. A ház gondnoka husz év óta Fehér Károly, aki egyszersmind a Bécsbe tartozkodó Haas-lovagok a budapesti képviselője.

Fehér most várja a hatóság intézkedését, hogy miképp akadályozza meg a palota további pusztulását.

A házbernegyed halottjai.

Öngyilkos házaspár.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 2.

Ma éjjel kettős öngyilkosság történt a fővárosban. Fiatal házaspár menekült közös elhatározással a nyomor elől a halálba.

Budapesti a Sas utca 24. számú ház harmadik emeletén kis egyzobás lakásban lakott házaspár, a nyomor elől Horváth Antal harminckét éves pincér a feleségével. Tegnap este nyolc óra tájban a házbeliek lövésszerű zajt hallottak. Kibúdulnak a folyosókra, ijedten kérdezték egymástól a dörmögés okát. A házmeztér végigjárta az összes emeletet, de nem talált semmi gyanús dolgot. Erre aztán meggyűdnek a lakók és elszédültek. Ma reggel fél hat órakor a teljesemter ment fel Horváthék lakásába. Zörgetett s mikor nem kapott választ, benyomta a félig nyitott ablakot s benézett. Hatalmas segélykiáltások zavarát meg az alvó ház csendjét. A teljesemter kiabált, akit a lakásban látottak nagyon megrémítettek. Néhány pillanat múlva megel a 7. számú lakás előtt a folyosó s rémülten kapták vissza az ablakból a fejüket azok, akik benéztek.

A szoba közepén, a földön feküdtek holtan Horváth Antal és felesége. Mind a kettőnek a kezében revolver, mind a kettőnek a halántékán kis lövő seb.

A házbeliek csak egy órást hallottak s így valószínű, hogy a szerencsétlen házaspár egyszerre szitította el a revolvert.

A házmeztérrel azonnal rendőrt hívtak, a ki viszont a főkapitányságot értesítette öngyilkosságról, a honnan az ügyelet tisztviselő jött a helyszínre, jegyzőkönyvet vett az esetről, beszállította a holttesteket az orvosi intézetbe s lepecsételte a lakást.

A szerencsétlen embereket a nyomor vitte a halálba. Horváth Antalnak már karácsony óta nem volt állása s csak néha, néha keresett egy kis pénzt, ha az Ehm-féle vendéglőben kisegíthetett.

Tegnap délután Horváthné lement Pollacek házmeztérhez s megkérte, hogy eszközölje ki a számukra a háziurnát, hogy a házberfizetésre huszadikig haladékot kapjanak és elkérte tőle a bejelentőlapját az az, hogy az Ehm-féle vendéglőben főlőrnői állást fog kapni s ezért szükséges, hogy ott igazolja a lakását.

A házmeztér megígérte, hogy megkéri a háziurat s odaadta neki a bejelentő lapot is. Azóta nem látta s csak annyit tud, hogy este hat óra óta otthon tartózkodtak.

Az asszony család névét a rendőrség még eddig nem tudta megállapítani, mert a házmeztér nem emlékszik arra, hogy milyen név volt a bejelentőlapon, a bejelentő hivatalban pedig Horváth Antal nevű pincér csak egy van bejelentve, de az nőlen s a többi adat sem illik az öngyilkosra.

Horváth Antal karácsonyig a Kontinental-szálló kávéházában volt alkalmazva. A nyári hónapokat leszámitva, a mikor egy balafoni fürdőbe ment kisegítőnek, közel két évig szolgált a Kontinentálban, ahol nagyon meg voltak a szolid, tisztességes emberrel elégedve s nagyon sajnálták, mikor elment.

Holnap délelőtti boncolják föl az öngyilkos házaspárt.

1904. Május hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az „UJSÁG”-ra. Május hónapra 2 korona. 1-től januus 30-ig 4 „ 1-től februus 30-ig 10 „ 1-től március 31-ig 16 „ Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSÁG” megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 3.

Újdonság-pályázat.

— Olvasóinkhoz. —

Kolozsvár, máj. 3.

Mindig arra törekedtünk, hogy ez a lap valóban a közönség lapja legyen. E célunk fokozottabb szolgáltatásra elhatároztuk, hogy az állandó kapcsolatot, mely lapunk és előfizetőink között fenn áll, még szorosabbra fűzzük,

még jobban megerősítsük. Ennek megerősítésére állandó újdonság-pályázatot rendszerezünk és pedig abból, hogy egyelőre egy szerény összegű pályadíjat juttatunk minden hónapban előfizetőinkhez és pedig oly formán, hogy: felkérjük olvasóinkat, legyenek munkatársaink és nyújtsanak nekünk segítséget a hírszolgálat nehéz feladatának teljesítésében.

Előfizetőinknek tehát a következőket hozzuk szíves figyelmébe:

Minden tudomásukra jutott esetet, mely a hírszolgálat szempontjából, valamelyes érdeklél, vagy érdeklél bir: közöljük velünk.

A közölt újdonságot mi e lapok hasábjain közreadjuk és minden belüldött hír pályázik a kitűzött díjra.

Minden hó 1-én, a szerkesztőség által megalkalmazott bizottság dönt a beérkezett újdonságok felett. A döntésnél csupán a közlemény érdekessége, jelentősége, tehát szurralistikai értéke vétetik figyelembe és nem az: vajjon a belüldött közlemény, a belüldött által megírt formában került-e nyilvánosságra.

Nincs tehát arra szükség, hogy a közlemény közölhető formában írással meg, mert a pályázat elbírálásánál a főszempont az, hogy az újdonság valóban birt e valamelyes érdekességgel.

A pályázat havonként egy darab huss koronás arany, mely a bírói bizottság döntése után azonnal felvehető, ha a pályadíjnyertes közlemény belüldöje legálabb a pályázat eldöntése előtti hónapban előfizetője volt lapunknak.

A közlemények belüldöit a legszigorúbb diszkrécióról biztosítjuk.

Kérjük tehát előfizetőinket, hogy járuljanak hozzá újdonság-pályázatunk sikeréhez az az, hogy minél szamosabban vesznek részt a pályázatban.

A pályázat a mai nappal kezdetét veszi és annak első havi eredményéről június hó 5-iki lapunkban számolunk be.

Hazafias tisztelettel: az „UJSÁG” szerkesztősége.

— (A kolozsvári Ferencz József tudomány egyetem új dekanjai.) A kolozsvári tudomány egyetem egyes fakultásai már megválasztották a jövő egyetemi évre a dekanokat. Az új dekanok a következők: a jog és államtudományi karon: dr. Klupáthy Antal; az orvosi karon: dr. Kenyeres Balázs; a bölcsészeti karon: dr. Posta Béla; a matematikai és természettudományi karon: dr. Fabinyi Rudolf. Az új rektort is valószínűleg már e héten megválasztják. Rektort az alkalmával a jog és államtudományi karból választanak.

— (Rákóczi-bizottság.) A kolozsvári Rákóczi-bizottság vasárnap délelőtti 11 órakor az Emke főtitkári hivatalában ülést tartott. Jelen voltak Sándor József orsz. képviselő, elnök, Felszeghy Dező, Hegyes Vilmos, Kovács János, Kuskó István, Merza Lajos kir. tanácsos, Polcz Rezső, P. Sánta Angelus és Veress Endre tagok. Elnök az ülést a bizottság működésére való visszatérítéssel megnyitván bejelenteti, hogy a Rákóczi-hamvak ügyében kibocsátott legmagasabb királyi kézirat alkalmából két tag kivételére szükségesnek tartotta a bizottság egybehívását. Ülés mindenekelőtt hódoló örömmel és határtalan hányajlatkozával fogadja ő felsége legmagasabb királyi elhatározását, melylyel a bizottságnak is évtizedek óta ápolat vágya és törekvése teljesül. Ebbeli örömet a bizottság jegyzőkönyvileg örökíti meg. A hamvak hazahozatalára nézve azt az óhajátást nyilvánítja, hogy az ne csak a nagy fejedelmre és dicő emlékre édes anyjára, hanem lehetleg a többi bujdosókra, első sorban Thököly Imrére is terjedjen ki, a mennyiben ez a százados munkája után lehetséges. A Rákóczi-hamvak és Zrínyi Ilona hamvai méltó megdicsőítése helyett, a miután ez úgy látszik a régi erdélyi fejedelemség főhelyén, Kolozsvárt alig lehetséges, a bizottság az ország szívére, a székesfehérvárost — talán a budavári Mátyás-templommal — tartja alkalmasnak s a bujdosókra nézve egyes törvényhatóságok is tehettek lépéseket. Mikes hamvait pl. ha megtekinthetők volna, hazahozatalára Háromszék vármegye. Kiváncos volna, ha a gyászmenet az erdélyi részen vehetné útját Budapest felé s ha a drága hamvak felvételekor az állandó kapcsolat, mely lapunk és előfizetőink között fenn áll, még szorosabbra fűzzük,

jövedelem is vá o si célokra volna fordítható. Viszont a gázgyár vezetője nem jó szolgálatot tesz igazgatóságának. Mert — ha kevésbbé ellenséges indulatú volna Kolozsvár iránt, olcsóbban adhatná a gázát s nagyobb forgalmat csinálva, még többet nyerne. Nem vagyunk hajlandók szó nélkül hagyni elalvását s a polgárság érdekében óhajtanók, hogy gyorsabban, erőlyesen és hatással működnek. Intézkedést kérünk a gáz drágasága ellen. Elég drága az élet a nélkül is Kolozsvárt.

— (Szász Gerő temetése.) Vasárnap ment véghe minden külső pompa, de annál bensőségesebb, meghatóbb részvét mellett Szász Gerő temetése. A ravatal a parochia udvari szobájában volt felállítva. Koszorúk és virágok óriási halmaza fődte az ércokporsót, melyben a kiváló egyházi férfiú és költő örök álmát alussza. A ravatalnál Herepei Geregye esperes mondotti meghatón szép beszédet, majd Csengeri János vett búcsút a megboldogulttól az Erdélyi Irodalmi Társaság nevében s ezzel hat lovas gyászocsira tették a kopsorót és ezen Ördög-Kereszturra szállították, hol szülei mellé, örök nyugalomra helyezték a boldogult kiváló férfit. Itt emlíjük fel, hogy Bucs József budapesti kir. műszaki tanácsos, koszorú-megváltás címen 50 koronát küldött az Erdélyi Irodalmi Társasághoz, Szász Gerő emlékére létesítendő pénzalap céljaira.

— (Halálózás.) Mint mély részvéttel értesülünk dr. Hám Sándor, a kolozsvári kath. főgimnáziumnak több éven át volt tanára és igazgatója, Sátoralja-Ujhelyen tegnapelőtt meghalt. Az elhunyt derék férfiuban dr. Hám Antal, a kolozsvári Kalazantinum tanára, testvérét gyászolja.

— (Közgyűlés.) A magyar sz-korona országai Vörös Kereszt Egylete kolozsvári választmányának ez évi május 7-én, d. e. 11-kor, a vármegyei ház üléstermében rendez évi közgyűlést tartja, melynek tárgyszorozata a következő: 1. Előki megnyit. 2. Jegyzőkönyvileg kiküldése. 3. Titkári jelentés az 1903. évről. 4. Az 1903. évi pénztári számadás és a pénztárvizsgálók jelentésének előterjesztése; a felmentvény megadása 5. Költségvetés az 1904. évre. 6. Pénztárvizsgálók kiküldése a következő évre. 7. A megürlt választmányi tagsági helyek betöltése, illetve az intéző bizottság egyharmad részének újraválasztása. 8. Indítványok. A közgyűlésen szavazattal bir minden alapító és rendes tag. A közgyűlés nyilvános és azon nem egyleti tagok is részt vehetnek.

— (Választmányi ülés.) Az „Erdélyi Gazdasági egylet” igazgató-választmány 1904 évi május hó 3-án, (kedden) d. u. fél 4 órakor — Petőfi-utca 7. sz. alatti helyiségében — rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Tárgyak: 1. Március 18-iki ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Pénztári jelentés. 3. Jelentés az erd. magyar fajta szarvasmarha tenyésztés ügyében szerkesztett memorandum felvételéről. 4. A kiskülföldi vármegyei gazd, egylet kérelme kiállítási segély iránt. 5. Gazdasági tanintézet ösztöndíjak ügye. 6. Miniszteri leirat a székelőföldi miniszteri kirendeltség jelentésének véleményezése ügyében. 7. Min. leirat arankairás ügyében. 8. Miniszteri leiratok vásári vámszámbázatok ügyében. 9. Kolozsvár város átirata telek ügyben. 10. Kereskedelmi Kamara meghívója diszközgyűlésre. 11. Társaságok átiratai az erd. egyletek kapcsolata ügyében. 12. O. M. G. E. átirata az állattenyésztési kerületek ügyében. 13. Új tagok bejelentése. 14. Ülés napjái beférkező tárgyak. 15. Esetleges indítványok.

— (Óvári Elemér dr. városi képviselő.) Nemrégiben egy magán információ alapján jelentettük, hogy Óvári Elemér dr. törvényhatósági bizottsági taggá történt választását a közigazgatási bíróság jóváhagyta. Ezzel szemben konstátjuk, hogy tegnap érkezett be a közigazgatási bíróságtól a döntés, mely szerint Óvári mandátumának megsemmisítését jóváhagyta. Az új választás — mint értesülünk — az év végén lesz.

— (A kolozsvári iparos tanonciskola munkakiállítása.) A kolozsvári iparos tanonc iskola munkakiállítása, mely április 24-én nyitott meg a polgári fiú iskola egyik termében, az évszáz vizsgával kapcsolatban tegnap szép ünneppel keretében zárta be. A kiállítás 128 tanuló vett részt, kik közül 1-50 díjat 15, második díjat 26, III-ik díjat 44, dicséret oklevelet 42 tanuló nyert. Az iparos tanonc-iskolának ez a harmincadik évszáz vizsgálat volt. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara védőőrszárnyai alatt, a kormány és a város támogatásával az iparos tanonciskola 1874 november 6-án kezdette meg működését. 1885 ig a kereskedelmi és iparkamara volt hű gondozója az iskolának, attól fogva Kolozsvár város közönsége tartja fenn nagy áldozatkészséggel. Nagy érdeme ennek az iskolának, hogy ott kezdeményeztetett az iparos tanulók vallásnevelési oktatása s példája következtében ma a hittan az összes ipariskolának kötelező tárgya.

— (Az Ördögárok dolga.) A következő sorokat kaptuk: Felszálltunk az Ördögárok ügyében. Ugyanis túrhetetlen s veszedelmes, hogy Kolozsvár kálós közepén végig vonuljon egy nyit pöcögödő, tele kott s ragályt terjesztő rothadó anyagokkal. Erre a felszólásra, mely — a polgármester ur dicséretére legyen mondva — rögtön intézkedésre bírta a tanácsot, Salamons városi tanácsos ur hosszabb levélben tör ki. A levél tartalma kétféle, u. m. 1. Bölcselkedéssel vegyes panasz, ezzel a részszel nincs időnk foglalkozni, — nem tartozik az ügyhöz. 2. Adatok, melyeket az ügy érdekében köszönettel fogadunk mindannyian. Ez adatokból kitűnik, hogy a tanács régen akart a dolgon segíteni, de abbahagyta, mert nehézségek kelettek elője; továbbá kitűnt, hogy a tanács most újból munkához fogott. Az előbbi (hogy t. i. abbahagyta a dolgot) o k, az utóbbi pedig eredménye felszólalásunknak. Most már mellőztassék tovább vinni s elintézeni az ügyet. Nem hisszük, hogy akadjon oly közveszélyesen eszevesztett ember a közgyűlésben, aki ezt a malária fészket (az egyetemen a malária terjesztő s a tanulmányhoz szükséges szunyogokat is az árokbeli kapják ezer számar) ön akarja tartani. A tanács dolga, hogy ez ügyben, erőlylyel s okossággal keressék el, ha kell keresztül erőszakolja javaslatát. Ez kell s ehhez nem szót szaporítani kell! hanem tenni. Várjuk az Ördögároknek a járvány helyeknek elpuztítását, sürgősen még a tavasz folyamán.

— (A gazdasági tanintézet mulatsága.) Jól sikerült mulatságot rendezett a gazdasági tanintézet ifjúsága tegnapelőtt. A mulatságot gondosan összeállított program előzte meg, melynek minden egyes számát zajosan megénejezte a közönség. A műort Föder Margitka valóban művészi zongorajátéka vezette be. Szász Ferenc gazdasági segédtest humoros felolvasása követte ezt, majd Graef László szavaltatában és Kacsó Béla vig monológjában gyönyörködhetett a közönség. A program befektével kezdett vette a tánc, mely a reggeli órákig tartott.

— (Méhészeti előadások.) Május hónap folyamán Kolozsvármegye területén a következő helyeken lesznek méhészeti előadások: 3-án délelőtti Kolozsvárt az ev. ref. Szeretetház méhtelepén, 4-én délelőtti Kolozsvárt, Nagy Gejza dr. és Balázs Ferenc dr. posta és távirátógazdasági tisztviselő urak méhésésin, 5-én délelőtti Magyaradason, délután Magyaradason Krizbaya Béla nagybirtokos ur méhtelepén, 6-án délelőtti Egeresen a gazdasági ismétőliskolánál, 7-én délelőtti Kissebesen, délután Sebesváron, 8-án délelőtti Nagyalotán, 9-én délelőtti Bocson, délután Magyaralkón, 10-én délelőtti Sztánán, délután Zsobokon a gazdasági ismétőliskolánál, 11-én délelőtti Magyaragorban, 12-én délelőtti Szucsákon a gazdasági ismétőliskolánál, délután Bácsón, 13-án délelőtti Magyarfenesen Kun Ferenc ur méhtelepén, 14-én délelőtti Szamosfalván Dobák Emil dr. kir. kincstári alügyész ur méhésésin, délután Pusztaszentmiklóson, 16-án délelőtti Nemeszkonon, délután Felsőszkonon, 17-én délelőtti Alsószkonon, 18-án Kolozsborsán Bánffy Ernő báró ur méhtelepén, 19-én Gyulán, 20-án Kajtánán, 24-én délelőtti Kolozsvárt Szádeczky Lajos dr. tudomány egyetemi tanár ur és Gelch Lajos máv. ellenőr ur méhészeitén, 25-én délelőtti Kolozsvárt Kremnitzky Aladár úrasszony méhésésin, 26-án délelőtti Kolozsvárt Szentgyörgyi Lajos igazgató-tanító ur és Fatter Péter kir. adótitós ur méhtelepén.

— (A letartóztatott szátrákbizottság.) A vasuti szátrákbizottság letartóztatott tagjait — Sarlay kivételével — erősen meglepte az immár egy hét óta tartó fogás. Valamennyien elkeseredetten, türelmetlenül várják szabadulásukat. A védők mindennap meglátogatják őket és biztatják, vigasztalják a kétségbeesett vasutasokat. Leginkább az öt zágrábi vasutas van megürlve, mert ezek szintén családok emberek és a messze távolban lévő családtagjaikkal nem érintkezhetnek.

A királyi tábla még mindig nem tüzte ti a határidejét annak, hogy mikor foglalkozik a vasutasok felfolyamodásával. A tanács elnöke Heribs Tóth János, az ügy előadója pedig Ráth Endre lesz.

— (Tűzek a vidéken.) A nagy szárazság miatt a vidéken minden nap van kisebb nagyobb tűz. Nagy tűz volt a napokban a Torda-Aranyosvármegyei Váralfán, hol három lakóház és összes mellék-helyiségei a lángok martalékává lettek. Nagy csörged közönségben Pásk Vasilié háza és melléképületei égett le. Széles csésén óriási erdőégés volt. A tűz gyújtogatásból eredt, de a tetteseket eddig nem fogta el a csendőrség. Csűrűlyén és Mikesen szintén jódarab erdőt pusztított el a tűz. Maros-Kereszturton nagymennyiségű takarmány lett a lángok martalékává.

— (Új állami iskolák az erdélyi részeken.) Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter — mint tegnap jelentettük már — most adta ki az év őszén beállítandó új állami iskolákról szóló rendeletét. E szerint 153 közönség kap az őszszel új állami elemi iskolát. Az erdélyi részeken a következő helyeknek jut az új iskolákból: Alsó-Fehérvármegye: Krakkó, Magyar-Lápad, Marosortustelep, Nagynyed, Beszterce-Naszódvármegye: Bánffy-telep, Csikvármegye: Csikszentgyörgy, Gyergyómeze, Háromszék vármegye: Bodok, Bodos, Hunyadvármegye: Felsőcsertész, Tetesd, Kis-külföldvármegye: Sárd, Kolozsvármegye: Kolozsvár, Maros-Tordavármegye: Moson, Marosvásárhely, Nagykülföldvármegye: Brulya, Szentagota, Szabvármegye: Vöröstoronny, Porcsesd, Szilágyvármegye: Borzsa, Ördögkut, Szilágysszeg, Szolnok-Dobokar-

mege: Szászmaté. Torda-Aranyosvármegye: Egerbég. Udvarhelyvármegye: Betfalva.

— (A fülemlék.) Szántóvető embernek, pártfogóerekeknek kedves ismerőse, jó barátja a fülemlék. Ártatlan kis madárkák, a fülemlék, nem bántják a természet; bogárkák, kukacokból táplálkoznak. A madarak védelmére hozott törvény is oltalmába veszi őket, nem szabad lelőni, elfogni, kalitkába zárni a kis fülemléket. Egy kolozsvári madárkereskedő mégis tizenyele fülemlét tartott rabságban a tegnapi napig. Tegnap azonban úttól a szabadulási órája a kis fülemléknek, s a megváltó megjelent a madárkereskedésben. És az egyenruhás, kardos, fehérbőbités megváltók, szóval a rendőrök összeszedték a kis rabokat, kivitték a sétálóter, ott aztán szabadjára eresztették őket.

— (Gyilkos cigány.) Lakatos József cigány lopasból tengette nyomorúságos életét. Mindent ellopott, mihez csak hozzáférhetett, de különösen a szárnyas állatokat kedvelte. Ludat, récét, tyukot szivesebben lopott, mint más egyebet. Csepő Ödön tordai majorságereszkedő állandóan fosztogatta. Tegnap azonban tetten érték és üldözni kezdtek. Az elszánt cigány, mikor észrevette, hogy üldözői elől nem tud menekülni, határozott forgópisztolyt rántott elős azzal rálőtt egyik üldözőjére, Kovács Ferencre. A golyó talált a szerencsétlen ember eszméletlen állapotban esett össze és nemokára meg is halt. A gyilkos cigányt elfogták.

— (Az orvos betege.) A szerelmi tragédiák sorozatába most olyan eset került, a mely valóban parafán s rémgégynek szolgálhatna anyagul. Nancy városban az ottani tébolydába egy Box nevű tanítónő került, a kit lopás miatt előbb a vádlottak padjára ültettek, aztán — nagyobb botrány kikerülése végett — tébolyodottnak mondták ki. A tanítónő rendkívül szép és veszedelmes nő. Tömegrekel szerelmi kalandja volt és a mikor a tébolydába került, első dolga volt elcsábítani egy fiatal orvost, Bichebois doktort. Nagy hatást tett a szép, gonosz nő a fiatal orvosra, eltántorította a hivatásától, rábírta, hogy mindenféle kedvezményt eszközöljön ki a számára, végül még házasságra is akarta csábítani. Az orvos mindenre ráállt; hanem aztán felfedezte a nő rossz múltját és megundorodott tőle. A szerelmében csalódott ember azonban még ekkor sem tudott szabadulni bűvölője hatalma elől; valósággal tébolyodott lett önmaga is. Tegnapi este két revolverlövés fejezte be a szerelmi regényt. Az orvos előbb a kedvese agyába röpített egy golyót, aztán magát ölte meg.

— (Gyilkosság.) Ezékről jelentik: Sablinovce Nasic mellett lévő faluban Babics Markó 19 éves legény megmátáda Horvát Anna nevű parasztleányt, földre terítette és meggyilkolta. A tettes elmenekült.

— (Körmivesek sztrájkja.) Temesvárról jelentik nekünk: A temesvári körmivesek, ácsok és kúbosok közül mintegy 4000 munkás tegnap reggel sztrájkba lépett. Béremelés követelnek, a melyet az építőmesterek csak részben akarnak teljesíteni. Rendezavarás eddig nem fordult elő.

— (A vasuti sztrájk után.) Zimonyból jelenti egy táviratunk: a vasuti sztrájk alkalmából a Zimonyba, a szomszédállomásokhoz és az utvonál őrzéséhez kitűzött katonaság tegnap végzett utóljára szolgálatot.

— (Az öngyilkos magántudós.) Szegény Földvári Jakab ha élne, hosszú nyílt levélben írta meg a saját esetét s erősen neki menne annak a cefos intézménynek, amely akadályokat gördít az eltemetése elé. Három napja fekszik a magántudós a törvényszéki orvostani intézet halottas kamrájában s a temetése iránt még mindig nem történt intézkedés. Az írásai nincsenek rendben s irások nélkül csak nem lehet eltemetni? A családja a farkasréti temetőbe akarja eltemetni, a Chevrá Kadisa pedig a rákoskeresztúri temetőt jelölte ki jövődő pihenőhelyül. Míg valahogyan össze nem egyeztetik a két ellentétes kívánságot, addig hiába várja szegény Földvári Jakab, hogy végre békében hagyják.

— (Merénylét — feltételezésből.) Varga József 22 éves római katolikus dunaföldvári származású urasági inas körülből két évvel ezelőtt megismerkedett Dankó Józseffel, akivel együtt szolgált. A jóképű fiatalember megszerette Dankónét, benső viszony is fejlődött ki közöttük, azonban csakhamar napirenden volt az összeházasítás, mert a nő rájött, hogy a fiatalember után-utófélen megcsalja őt. — Szemrehányást is tett ezért Vargának s mikor ez nem használt, az asszony kijelentette, hogy nem akar vele többé szóba állani. Varga látszólag belenyugodott a szakításba, mikor azonban meghallotta, hogy Dankóné más fiatalemberrel kezdett viszonyt, felkérte, hogy maradjon hű hozzá, akkor elveszi őt feleségül. A nő nem bízott az ígéreten, nem is volt hajlandó újra megkezdeni az érintkezést Varga Józseffel, aki ezért szemrehányást tett az asszonynak, ez szidalmakban tört ki, majd kijelentette, hogy külön legényt talált magának Vargánál. A fiatalembert ez az ellenkezés, civódás annyira föllégerelte, hogy előrántotta zsebkését és azzal több helyen megszurta az asszonyt. Varga Józsefet, aki önként jelentkezett a rendőrségnél, a budapesti büntetőtörvényszék tegnap délelőtt szándékos emberölés kísérlete miatt vonta felelősségre Zsitvay Leó kuriai bíró elnöke alatt. A védelmet dr. Mózes László látta el. A vádlott kijelenti, hogy bűnösnek érzi ugyan magát, de tettét fölhevült állapotban, nagy elkésérségben követte el, mert szerette a

nálánál jóval idősebb nő, feleségül is akarta venni. Dankóné azonban csapodár volt, másokkal is eljárásokat estenként s mikor ezért szemrehányást tett az asszonynak, ez kihívóan ezzel felelt, hogy „azok külön legények náladnál.” A vádlott kihallgatása után Dankónét hallgatta ki a bíróság. Az asszony elmondta, hogy a férje mézáróselegény, három hónapig élt vele együtt, akkor elhagyta őt a férje és mai napig sem tudja, hogy merre ment. Van egy kis gyermeke is. Igaz, hogy Varga Józsefet folyton bosszantotta azzal, hogy külön legények udvarolnak neki náladnál, azonban ezzel csak rá akarta bírni kedvesét, hogy hű legyen hozzá. A vádlott megbűntetését nem kívánja, csak azt kéri, hogy a körházi költségeket térítse meg Varga. Ezután a tanúk kihallgatását kezdtek meg. Ítéletre valószínűleg csak holnap kerül a sor.

— (Bilse, becsületsértés.) A „kis garnizon” hőse, a szenzációs hírű Bilse hadnagy ismét becsültet magáról. Ez alkalommal azonban igen különös formában. Egy ulmi lap a minap kritikát írt Huger ezredesnek könyvéről, amelyben bizonyos tudományos tapasztalatokról számolt be. Az ulmi lap a kritikájában alaposan elbánnik az író ezredessel és többek közt elnevezte őt az ulmi Bilsenek. Ezért a hasonlatért az ezredes pert indított a lap ellen, az alapon, hogy a kitétel becsületsértés.

— (Király és ballerina.) Egy belga lap kedves anekdotát elevezt fel, a melyből kitétni, hogy II. Lipót belga király fiatal korában nem szerette — a balletet. A király, amikor még csak brabanti herceg volt, egy este a brüsszeli operaházba ment Brouckere polgármester társaságában. Valami látványos balletet adtak, hanem a fiatal hercegnek sehogys sem tetszett a dolog. Arcán határozt visszautasítás, sőt megbotránkozás tükröződött. A polgármester csodálkozva kérdezte, mi a véleménye a balletéről?

— Nagyon rossz véleményem van róla, — felelte indignálódva. Mégis csak hallatlan dolog, hogy ezeknek a táncosnőeknek ilyen rövid a ruhájuk!

— Fenség, felelte az öreg polgármester, az ön korában én mindig túlságosan hosszúnak tartottam.

Azóta II. Lipótnak is megváltozott a véleménye.

— (Kicsapott és kitiltott diákok.)

A szabadtéri főgimnáziumból kicsapott egy első B osztályú tizenkét éves tanuló, hat diákot pedig az intézet látogatásától ideiglenesen eltiltották. A kicsapott diákok története meglehetősen szenzációs. A fiúcska rendszeren egyik pajtását magával csalva, reggelienként gőzfürdőbe járt fürdeni. A gőzfürdőben legutóbb három egyémet követő napon követte el lopás. Mikor a harmadik kárvallozt is jelentkezett, a fürdő személyzete senkit sem bocsátott ki addig, míg meg nem motozta, a mit mindenki szívesen engedett meg. Motozás közben megtalálták a fiú ruhájába bevarrva. Mikor vallatásra fogták tagadta tetteit, azt mondta, hogy társa, a kit az nap is előre küldött ki a fürdőből, követte el a lopást. Az adta át neki az órát, hogy rejtse el. Ő nem akarta a lopott órát átvenni, földhöz is verte, de társa azzal fenyegette, hogy ha nem rejtje el az órát, ugy elvereti az inasokkal. Félelmében ekkor elrejtette az órát.

Ez a vallomása azonban csak félrevezetésre volt szánva. Kiderült ugyanis, hogy az előbbi két esetben is csak azért vitte magával társát és küldte el maga előtt, hogy ha tetten kapják az elküldöttet vádolhassa. Mikor tette minden kétséget kizárólag kiderült, a főgimnázium tanári tanácsa kénytelen volt a kis bűnöst kizárni. A másik hat diák kitiltásának a története is érdekes. A zentai ut egyik korcsmájában tizenyele diák valóságos kártyabarlangot rendezett be. Sokáig folytatták ezt a nem épen nemes mesterséget, de végre is rajta vesztettek. E megindított nyomozásnak sikerült kideríteni a felbujtókat s ezeket, mint a fegyelmi rendre veszedelmeseket, a tanári tanács egyelőre csak eltiltotta a gimnázium látogatásától. Addig ugyanis, míg a minisztérium ügyükben véglegesen nem dönt.

— (Villamos kisiklás a Kerepesi úton.) Csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy tegnap este nem ismétlődött meg Budapesten az a rémes katasztrófa, a melynek négy esztendő előtt pünkösdi hétfőjén a Zugligetben annyi áldozata volt. A Népszínház előtt a villamos vasútnak egy utasokkal telt kocsija hibás váltóállítást miatt kisiklott. Este 9 órakor érkezett a Népszínház elé a 305. számú ó-budai villamos kocsi, a melynek az volt a rendeltetése, hogy mint »színházi vonat« a Népszínház előtt lévő kitérőn várja meg a színházi előadás után Ó-Budára igyekvő közönséget. A kocsi az Erzsébet-kört sarkáig ment fel, hogy onnan az úttestet keresztülvágó sínáron menjen át a kitérőre. A mikor azonban a kitérő váltójához érkezett, a kocsi egyszerre nagyot zökken és kiugrott a sínből. A kisiklás oly erővel történt, hogy a kocsi még egy darabon tovább futott és nehéz kerekei mélyen bevágódtak az utcát borító kövezetbe. Ez az a körülmény hátrította el a katasztrófát. A kocsi kerekei ugyanis oly mélyen vágódtak bele a kövezetbe, hogy a továbbfutást és a felborulást megakadályozták. A Kerepesi úton, a hol ebben az időben éppen legelősebb volt a forgalom, óriási riadalmat keltett a kisiklás. Csakhamar több ezer főre rugó tömeg állt körül a kisiklott kocsit, a mely-

nek hejője is eltört. A villamos vasút alkalmazottjai, a kocsivezetők, kalauzok és ellenőrök, hosszú ideig dolgoztak azon, hogy a kisiklott kocsit visszaállítsák a sínre. Két villamos kocsit fogtak eléje, láncokkal és kötelekkel hozzáerősítve s ezekkel próbálgatták visszahúzni a sínparra. Körülből husz méterre húzták a kocsit, a mely dűcögve és dűbörögve gördült a kövezeten, a míg egy hirtelen rántással fölpatantották a sínre. Ezután vontatták a kitérőre, a hol az időközben behívott lakatosok az eltört hajtó helyett újjal szereltek föl. A Kerepesi úton ez idő alatt teljesen megakadt a forgalom és jó időbe került, a míg az utca ismét fölvetve a rendes kését. — A rendőrség ez ügyben megindította a nyomozást.

x Kerestetik két nagyobb gyermek mellé egy német kisasszony. Cim a kiadóhivatalban. (Telefonszám 204.)

IRODALOM.

Uj idők. A vasutasok sztrájkjának történetét adja képekben az Uj idők e heti száma: husz nagy fotografiai felvétel után készült képekben. Ugyazintén a hét nagy irodalmi eseményét, a „Bizanc” című történeti drámát is bemutatja eredeti felvételek nyomán. A lapnak szövegrészében található regény Herczeg Ferentől, költemény Szabolcska Mihálytól, novellát ír Tábori Róbert, kritikai ismertetést Bródy Sándor, társadalmi cikket Szamadó János és Neményi Erzsébet, azonfelül számos érdekes és vonzó apróság. A ki a lap irányával megismerkedni óhajt, annak kívánságára ingyen küld mutatványsszámot a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 10.

(:) A tisza-eszlári per. Két évtized fátyola borul immár azokra az eseményekre, melyek a híres per révén az világ figyelmét Magyarország felé fordították. Feledésbe ment alakjait, a sötétség örök típusait ép úgy, mint a világosság, humanizmus és emberi jogok harcát, a kik ebben az „affaire”-ben Magyarország becsületét megmentették, most új életre kelt a szomorú per legérdekesebb szereplője: Eötvös Károly. Három vaskos kötetben tárja elénk a per történetét, melynek bonyodalmaist mesteri kézzel fogozta egykoron. S a ki akkor az igazság legyőzhetlen bajnokának bizonyult, az ideális ügyvéd, a kiből azóta nemcsak a szónok, de az írásnak is nagymesterét ünnepejük, Eötvös Károly e művében, melyben hivatalos chef d'oeuvre-jének alkot irodalmi emléket, nem az adatok és események halmazát reprodukálja, hanem egy színes, mozgalmas korekpet rajzol. Így lett e nagy per anyaga, mely egykor a jogásznak nehéz problémákat szolgáltatott, a mester kezében halás irodalmi tárgy s az olvasónak élvezetes, tanulságos olvasmány. A díszesen kiállított három kötet a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvényszerű kiadásában jelent meg s füvé 12, diszkótésben 18 koronába kerül.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, kedden, május 3-án:

Egyenlőség.

Fantázia 5 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szerdán, május 4-én:

CLEMENCEAU.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Márkus Emilia föllépésével: Egyenlőség (b. szünet XVIII.) Szerda: Márkus Emilia föllépésével: Clemenceau. (b. szünet XIX.) Csütörtök: A takaródó (b. 195. sz.) Péntek: A takaródó (b. 196. sz.)

* Márkus Emma vendéglátéka. Tegnap este kezdte meg Márkus Emma három este terjedő vendéglátását. Gauthier Margitot játszotta a vendégművésznő azzal a csodálatos művészi készséggel, mely a színjátszás felülmúlhatatlan tökéletességét jelenti. Igaz gyönyörűséggel, izgalmas érdekkel kísérték figyelemmel a művésznő minden mozdulatát és teljes figyelmünkkel hallgattuk minden szavát. Pedig ezt a szerepet játszotta már nálunk többször is Márkus Emma és mégis amit láttunk és hallottunk, mintha egészen új lenne előttünk, aminthogy megújulhat maga a művésznő minden egyes alkalommal amikor a közönség előlép és váltózatlanul frissességgel és élénkséggel, az gazság elevenséggel állítja elénk színpadi alakját. De talán banálisnak is tetszik, ha Márkus Emma nagy művészi kvalitásait kifejezni akarjuk e holt sorokban. Elég, ha egyszerűen konstatajuk, hogy a közönség — mely meleg rokonszenvvel fejezte ki a viszontlátás feletti örömet — mindvégig nagy lelkesedéssel ünnepelte az ilusztris vendéget.

Duval Armandot Toopa Kálmán játszotta nemes hővel és lendülettel. A kisebb szerepeket Szakács, Jentgyörgyi, Mézáros, Bérczi, Szegő látták el. A szobaleány szerepét Elysi Emili játszotta finoman és kedvesen. Váradi pedig Prudence szerepében nyújtott kiváló.

* Márkus Emilia vendéglátéka. Márkus Emilia ma az „Egyenlőség”-ben lép fel lady Mary szerepében. Márkus Emilia ezzel a szereppel óriási sikert aratott a fővárosban s neki tulajdonítható, hogy az „Egyenlőség” Budapesten rövid idő alatt 25 előadást ért el. A vendégművésznőnek

Szakács Andor lesz a pártner, ki ez alkalommal játsza először Crichtont a fő férfi szerepet. — Holnap Dumas drámájában a „Clemenceau”-ban bucsúzik el tőlünk Márkus Emilia, Iza szerepében. Szereplőitársai Szakács, Tompa, Laczkó Aranka és Palotai Piroksa lesznek.

* Az előadások kezdete. Az előadásokat az igazgatóságtól nyert értesítés szerint, csütörtöktől kezdve (e hó 5-től) fél nyolc órákor fogják kezdeni.

Táviratok

A király Budapesten.

Budapest, május 2.

Ó felsége ma délután 6 órákor megérkezett Budapestre. Az udvari vonat, melyet Ludvig Gyula elnökigazgató vezetett délután 2 órákor indult el Bécsből. A nyugati pályaudvaron, mely gyönyörűen fel volt díszítve, az összes miniszterek várták a király megérkezését élükön Tisza István kormányelnökkel. Ezen kívül sok főrend és képviselő jött ki a fogadtatásra s ott voltak Budapest polgármesterei is. A függetlenségi és ellenzéki képviselők közül azonban egy sem jelent meg a pályaudvaron. Mikor a vonat berobogott a pályaudvarra, élénk éljenzésben törtek ki a várakozók. A királyt, kit láthatólag kellemesen érintett az ováció, Halmos János polgármester üdvözölte. Ó felsége szívélyes szavakkal mondott köszönetet a lelkes fogadtatásért s a miniszterek és főrendek közül többet megszólításával tüntetett ki.

Majd kocsiba szállott s a kíváncsiak ezre között lassu lépésben megindult a hintó a királyi lak felé. Az uton folytonosan éljenzte a tömeg a királyt, ki barátságos fejhajtással és folytonos szalutálással köszöntö meg az ovációt.

A királyi palota lépcsőjénél József Ágost főherceg és Apponyi Lajos udvarnagy várták a felséget. A király hír szerint nem sokáig marad Budapesten. Ezt abból következtetik, hogy az udvari vonat kevés podgyaszt hozott.

Jókai Mór beteg.

Budapest, május 2.

Jókai Mór, a koszorú költőkirály, napok óta betegen fekszik. Orvosai szerint, állapota nem veszélyes.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, május 2.

Kaposvárnál a reggel egy személyvonat kisiklott a pályáról. Két személykocsi, melyben utasok is voltak felborult, de komolyabb baja senkinek se történt.

Az orosz—japán háború.

— Legújabb hírek. —

Az oroszok ismét vereséget szenvedtek.

Budapest, május 2.

A Jalu folyónál az oroszok ismét nagy vereséget szenvedtek. A japánok, kik már tegnap megkerülték az oroszok balszárnját, hajnalban általános támadást intéztek az oroszok ellen. Délután már kezükben volt Kiulincsin, melyet az oroszok hadállásuk főpontjának tekintettek. Ezután már diadalmas előnyomulásuknak mi sem állhatta útját. Az orosz tüzéséget csakhamar elűzték az ágyuk mellől és az ütegeket elfoglalták.

Az oroszok veresége tökéletes.

REGÉNY.

Utszéi virág.

Írta: Révai Károly.

I.

— Jó emberek is vannak?
— Hogyne lennének!
— Azt nem tudtam!
— Te csak rosszakat ismersz?
— Csak rosszakat!
— Jöjj gyorsan velem!
— Hová?
— Magamhoz veszek!
— Mit csinál velem?
— Majd meglátom!
— De én nagyon rossz vagyok!
— Ki mondta neked?
— A mester ur, meg a mesterné asszony is mindenki!
— No jöjj! Lásd nagyon hull az eső, még jobban megázol és szörnyű beteg leszel!

— Hagyjon engem meghalni!
— Jöjj, ha mondom! Állj talpra gyorsan, nem hagylak itt!

A szegény gyermek pár pillanatig tétozott, de azután a férfi határozott fölépése döntött; fölakart kelni a földről, de nem volt képes, ismét visszarozkadt. E pillanatban halálós sápadtság borította el arcát. A férfi lehajolt, gyöngében karjaiba vette a gyermeket és gyors léptekkel vitte a kocsi felé; betakarta nagy bundájába, melléje ült s izgatottan rászólt a kocsisra: — Hajts!

Az öreg kocsis fejcsóválva nézte az egész jelenetet, mormogott is valamit a melegságos ur boldogságairól, aztán közéje suhintott a lovaknak. A párolgó paripák még szilajabb vágatással röpítették a kocsit Csókás felé.

A csókási fiatal földesur talált egy utszéi virágot, melyet — hogy el ne hervadjon, — gondozásába akart venni. Benne lakott az ő lelkének templomában, a könyörtelen érzete. Valami édes meglepésként látketett a szíve körül ama gondolat, hogy megint jótékonytságot gyakorolhat.

Zalai Béla báró vagyonos ember volt. Az alföldön, nagy kiterjedésti birtokain gazdálkodott; mint nőtlen ember élt csókási szép kastélyában, honnan időnként fölrandult ugyan a fővárosba is, de az év nagy részét falusi birtokán töltötte. Most is éppen a vasuti állomásról hajtatott haza, midőn a sors útjába hozta a szerencsétlen gyermek-leányt. Alkalmazottjai, az ispántól az utolsó béresig imádták őt nemes gondolkodásért, ritka jó szívért.

Nősilésre egyáltalában nem gondolt; habár a vidéki földbirtokos családok, kiknek eladó leányai voltak, gyakran vetettek hálót a daliás, gazdag földesurra. De ő nem akarta magát oly korán beköbba venni. A gazdasági ügyek annyira elfoglalták, hogy a szívével egyelőre mitsem törődött. Mert, hogy a fővárosi előkelő körök egyik bájos alakja, a szép, özvegy Várkonyi Eliza bárónő nem hódította meg szívét, azt egész bizonyossággal lehet állítani.

Évenként egyszer-kétszer meglátogatta a szép özvegyet a fővárosban, de ez a gyöngéd viszony reá nézve semmi komolyabb következményekkel nem járhatott. Legalább a báró részéről semmi esetre nem! Az érett szépségű, bájos özvegy szerette volna ugyan, a nálánál 5 évvel fiatalabb daliás férfit maga részére örökre lekötöni, de Zalai óvatosságán megtört minden erőlködése.

Most, hogy egy szerencsétlen, s a világba kidobott emberi lényt talált az utszélen, ismét alkalma nyílt nemes tettet gyakorolni. Mert mióta önállóan kezdte gazdaságát, a jöttekben kifogyhatatlan volt. A hol valódi nyomort, kétségbeesett küzködést látott, ott segítő kezét azonnal kinyújtotta.

Most sem tétozott egy pillanatig sem. Egy kis fétet talált, kit az élet durván eltaszolt volna; egy fakadó bimbót, melyet szennyos kezek letéptek volna könyörtelenül! Miért ne mentse meg, ha teheti?

Begöngyöltte a didergő gyermeket bundájába még azzal sem törődött, hogy esetleg 5 fog megbetegedni a nedves, hideg időben. Gyors hajtásra nógatta kocsisát színtelenül, mert éles szeme észrevette, hogy a leánykának gyors segélyre van szüksége.

A kis leány eszméletlenül feküdt a kocsi ruganyos ülésén; már azt sem tudta, mi történik vele. Homályos gondolatok járták keresztül kasul agyát; nagy sürke szeméit lehunyta s csöndesen, mozdulatlanul pihegett, mint egy galamb, mely a karvaly körmei közül kimenekült.

Gyorsan elértek a kastélyt; a nemes véré lovak vágatva kanyarodtak be a magas jegenyekkel szegélyezett fűtőn a kastély felé s pár perc múlva izzadtan, párolgva állottak meg az üveges folyosó előtt.

Zalai karjaiba emelte az elalétt gyermeket s sietve vitte föl a kastélyba, s egy pnhá pamlaagra fektette. Kezével megsimogatta a gyermek forró arcát, s akkor látta, hogy a legnagyobb foku láz támadta meg a szegény utszéi virágot.

A kocsi még ott állott a folyosó előtt; izgatottan kiáltott a kocsinak:

— Hajts rögtön az orvos után!

Az öreg kocsis ismét boszusan mormogott s egyenesen hóbotosnak nevezte gazdáját, ki mindenféle rongyos gyerekért nem sajnálja a drága lovakat ilyen pogány időben farszantni; de azért engedelmesen fölült és sebes vágatással hajtott Tiszarátra a járási orvos ur után.

Ezalatt Majorosné nagyszasszonyom, a tisztas házvezetőnő, a cselédséggel száraz ruhába öltöztette az ájult leánykát s égő kis szobácskában ágyba fektette. A láz hatalmas erővel tört a gyöngé szervezetre.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteltetl értesíteni, hogy a Sétáteri Kioszkban ma első ízben játszik a cs. és kir. 62-ik gyalogezred zenekara. Hideg és meleg konyha. Kitérő cukrászda. Mtgsgr. Teleki Ádám-féle bancezai borok. Mindenkori friss kőbányai udvari sör. Kiváló tiszteltetl: Gárdonyi Imre.

Sz.: 440-1904.
vhtó.**Árverési hirdetmény.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a brassói kir. járás-bírósnak 1904. évi Sp. I. 24/3. számú végzése következtében dr. Roth Hugó ügyvéd által képviselt Machat Lőrincz javára Sille Jánosé ellen 70 korona 24 fillér s jár. erejéig 1904. évi március hó 14-ikén fogaratosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 3646 korona 80 fillérre becsült következő ingóságok, egyúttal: üzleti berendezés, áruk, bútorok és egyéb nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbírósa 1904. évi VII. 415/2. számú végzése folytán 70 korona 24 fillér tökélettel, ennek 1903. évi november hó 29-ik napjától járó 50% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 27 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 5. és Monostori-ut 83. szám alatt leendő eszköz-leszárlására 1904. évi május hó 4-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezen-nél oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében közpénzüzetés mellett a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsárán alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi április hó 19. napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

3284 1-1

Sz.: 154/1904.
tkvi.**Árverési hirdetményi kivonat.**

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közzhírre teszi, hogy: 1. dr. Huszár Lajos kolozsvári lakos végrehajtónak és az ezennel csatlakoztatott 2. Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknak, 3. Kirmayer Károly hagyatékának, 4. dr. Papp Sámuel budapesti lakosnak és 5. Sámuel Mariska kolozsvári lakosnak ifjú Zsigmond György és neje született Pörköly Sára kolozsvári lakosnő végrehajtási szándékát elleni 54 korona, 2200 korona, 120 korona, 500 korona, 106 korona, 33 korona tökélettel és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. járásbírósa területén levő és határára fekvő és az ifjú Zsigmond György és neje született Pörköly Sára nevére gyűjtő áránban felvett kolozsvári 8117. számú telekkönyvben A + 5. rendsz., 918. és 919. hrsz. mu háztelekre 615 korona becsértékben, mint ezennel megállapított kiküldési árban és hogy a fennbéli megjelölt ingatlan az 1904. évi június hó 8-ik napján d. e. 10 órakor a helybeli igazságügyi palotában, Honvéd-utca (földszint) 54. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak, az ingatlanok becsárának 100%-át bánatpénzzel készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én. 3335 sz. a kelt igazságügyi minisiteri rendelet 3. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeikbe lenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kolozsvárt, 1904. évi januárus hó 8. napján.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Szentkirályi,
kir. törv. bír.

3235 1-1

Sz.: 1906-1904.
vhtó.**Árverési hirdetmény.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1903. évi 7581. számú végzése következtében dr. Roth Hugó ügyvéd által képviselt Központi szállító iroda javára Polcz Albert és Társa ellen 244 korona 67 fillér s járuléka erejéig 1903. évi november hó 25-ikén fogaratosított biztosítási végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1060 koronára becsült következő ingóságok, egyúttal: gyorsított gép és bútor fizetések betudásával nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbírósa 1903. évi VII. 976/4. számú végzése folytán 244 korona tökélettel, ennek 1903. évi július hó 1-ső napjától járó 60% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 76 korona 76 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér 2. szám alatt leendő eszköz-leszárlására 1904. évi május hó 7-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezen-nél oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében közpénzüzetés mellett a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsárán alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi márc. hó 21. napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

3233 1-1

Kertkedvelők figyelmébe!Ajánlom a beállott tavaszi időnyre kitűnő,
szép, kipróbált, jó fajta és dúsán virágzó**magas-
törzsű Rózsáimat**

az alanti olcsó árban.

Választásom szerinti fajok — és magasságban:

6 darab.....	4 kor. 80 fillér.
10 ".....	7 " 40 "
12 ".....	9 " 60 "
25 ".....	18 " — "
50 ".....	34 " — "
100 ".....	60 " — "

Megrendelések a legteljesebb mértékben eszközöltetnek.
csomagolásért csak a saját kiadásomat számítom.

Szolgáltatáskészítéssel

Schultz Rezső
műkertész — Kolozsvárt.Névjegyzéket és keze-
lési utasítást kívánatra
bérmentve küldök.

Telefonszám 221

3202 18-20

Ajtok, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos-gyárában
Kolozsvárt, Malom-utca 235. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindennemű disz munkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek, bolti czélszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-berendezések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kiviteiben készít a legjutányosabb árakban.

Telefonszám 120. 3222 7-10 **B. Bak Lajos.****Fényképezékek és Amateurök figyelmé e!**

Telefonszám: 185.

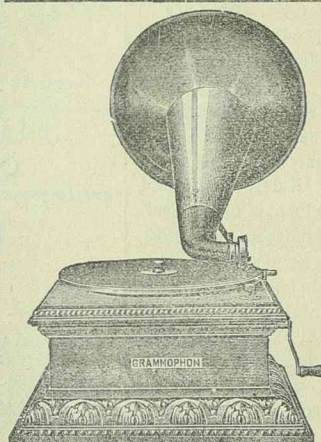
Schuster EmilNorinbergi, diszmű, játék, sport, vadá-
szati és fényképezési kellekek áruháza Kolozsvárt,
Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:

Nagyító készülékek!
Lencsék (objectivék)
és pillanatzárok!Fényérzékeny üveglemezek:
Lumier
Germania
Agfa
Heliol
Ideal
Ringle
Schleisner
E. SchaterraKodak és Agfa
görülmekek
„AGFA“
kifejlesztő, rög-
zítő és színező
vegyszerek, ol-
datokFényérzékeny másolópapírok:
Dr. Kurz Celloidin papír
Dr. Leiner
Velox, Leuta
Germania, N P A
Riposbronz és Electro
Celloidin és Bromézüst
levelező lapok
Dr. Leiner Cell papír ívekbenFényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán
fürösztő tálak, Cartonok, Passepartoutok és albumok sít.
Ugyezintén a fényképezéshez szükséges — itt
fel nem sorolható — kellekek dus választékban.Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:
az Amerikai-Német Grammophon-társ.
hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő
Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek.Ugyezintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejät-
szóit eredeti és üreshengerek, valamint a legújabb EDISON
törhetetlen Celluloid hengerekből

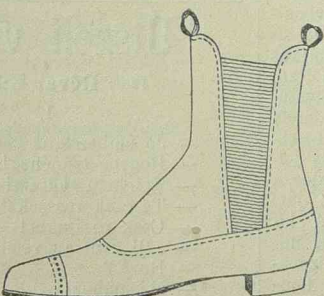
Valódi angol és francia illatszerek!

Videki megrendelések gyorsan és pontosan!

Szabott gyári árak minden cipő talpán.

A „TURUL“ cipőgyár r. t.**Főraktára: Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 12.**

a tavaszi időnyre ajánlja világhírű rendkívül olcsó cipőárúit

Kiváló minőség!**Csinos kivitel!**Elegáns női füzös **frt 2.50**
és gombos cipő „ **2.75**

Divatos formák.

Női barna bőrcipő füzös **frt 2.60**
gombos „ **2.75**Férfi czugos bőrcipő
frt 2.25**Különlegesség: Goodyear-Well**
amerikai rendszerű cipők.Női czugos bőrcipő
frt 2.20**? Miért ?**

3193 5/12

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

**Szerencse-
gyűjtődének?**

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki

Mert ott a **602000 K.** jutalmatMert ott 3-szor a **400000** kor. főnyer.Mert ott 3-szor a **100000** „ „Mert ott 1-szer a **70000** „ „Mert ott 4-szer a **60000** „ „Mert ott 3-szor a **30000** „ „Mert ott 5-ször a **25000** „ „Mert ott 10-szer a **20000** „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló
eredményt felmutatni nem tud.A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a
XIV-ik magyar kir. szabadalm. osztálysorsjáték
május 8. és 11-én megtartandó

huzásához postautalványon vagy utánvét mellett

1/12 — 1/6 — 1/3 — 1/1.50 sorsjegyeket
koronáért rendelni**Gaedicke**
bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapok-
kal az összegek postadíjmentes átutalhatása
céljából kívánatra szívesen szolgálok.

Levágandó rendelőlével.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék czimetre..... I osztályu eredeti Magy. kir.
szabad. osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.
Az ellenérték:..... kor. utánvételezendő
postautalványon küldöm.

Név	
Állás	
Lakhely	
Utolsó posta	

A nem hivatalos mó-
dozat fordítandó